

Vətəndaş müraciətləri diqqətlə araşdırılır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə həyata keçirilən bütün tədbirlərin, islahatların, dövlətin apardığı siyasetin mahiyyətində məhz insan amilinin, ölkə vətəndaşının rıfahının dayandırılmış dəfələrə vurğulanmış və bütün vəzifəli şəxslərin də bu prinsiplər əsasında çalışmasının vacibliyini qeyd etmişdir. Ölkə başçısı dəfələrə bildirmişdir ki, bu gün hər bir Azərbaycan vətəndaşı Azərbaycan Konstitusiyasında təsbit olunmuş hüquqların istifadə ederek özünü və yaşadığı kəndin, rayonun, şəherin problemlərini müvafiq dövlət orqanları qarşısında rahatlıqla qaldıra bilər. Vətəndaşların rey və tekliflərinə diqqət yönəldən ölkə Prezidenti son çıxışlarının birində bütün məsələlərdə ədalətlə qərarların qəbul olunması ön plana çəkərək demişdir: «Comiyyətə sosial ədalət prinsipləri tam şəkildə tətbiq edilməlidir. Bunu bizim əsas Qanunumuz - Konstitusiya tələb edir və ümumi normal davranış ela olmalıdır ki, sosial ədalət prinsipləri pozulmasın. Çünki deyə bilərəm ki, insanları narahat edən en böyük məsələ ədalətsizlikdir, həyatda da, siyasetdə, hər bir sahədə da. Ona görə də ədalət, sosial ədalət olmalıdır və bütün qərarlar ədalətli olmalıdır».

Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi ölkə başçısının bu mənəvəyində iştirak etməsi diqqət aydın. Nazirliyin vətəndaş müraciətlərinə baxılmasında dövlət büdcəsinə vergi daxil olmalarının tomin olunması qədər önəmlə hesab edilir və bu sahədə hər hansı vəzifəli şəxs tərəfindən yol ve-

Rəşad SADIQOV

«Sosial-iqtisadi hüquqların müdafiəsi: dövlət-vətəndaş məsuliyyəti»

Xəber verdiyimiz kimi, ötən həftə Vergilər Nazirliyinin inzibati binasında «Azərbaycan vergi jurnalı»nın təşkilatçılığı ilə «Sosial-iqtisadi hüquqların müdafiəsi: dövlət-vətəndaş məsuliyyəti» mövzusunda «dəyirmi masa» keçirilmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə açan jurnalın məsul katibi Elşən Əliyev bildirmişdir ki, bu müzakiro Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsman) təşəbbüsü ilə «Sühl aylığı» çərçivəsində keçirilir.

Tədbirin moderatoru, jurnalın məsəhətçi, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Elşən Bağırzadə «Sühl aylığı»nın tarixi barədə qisaca məlumat vermiş, qeyd etmişdir ki, 1981-ci ildən BMT-nin təşəbbüsü ilə qeyd edilən bu aylıq hər il «Sühl zəngi»nin çalınması ilə başlayır: «Sosial-iqtisadi hüquqların müdafiəsi ölkədə və dünyada sühəlün, əmin-amanlığın tomin olunmasına mühüm əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan genç dövlət kimi bu istiqamətdə kifayət qədər işlər görüb və bütün dövlət qurumları öz işlərini buna uyğun qurur».

Ombudsman Aparatının Hüquqi məarifləndirmə, elmi-analitik, informasiya və beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Zaur Əliyev çıxışında qeyd etmişdir ki, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) tərəfindən hər il önənəvi olaraq 21 avqust-21 sentyabr tarixləri «Sühl aylığı» elan olunur. Aylıqla əlaqədar Ombudsman tərəfindən müxtəlif qurumlara məktublar, müraciətlər ünvanları və hər bir qurum öz selahiyəti çərçivəsində müxtəlif xarakterlərə tədbirlər həyata keçirir: «Bu il 76 şəhər və rayon icra hakimiyyəti orqanına, 35 dövlət qurumuna, həmçinin 100-dən çox QHT-ni birləşdirən Milli QHT Forumuna da müraciət edik. Yəni biz həm dövlət, həm də qeyri-dövlət qurumları ilə birgə fəaliyyət göstəririk. Qeyd etməyə dəyr ki, müxtəlif qurumlar, dövlət və qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən Vergilər Nazirliyi bu aylığa həssaslaşla yanaşırlar.

«Sühl aylığı»nın yekunu ilə əlaqədar bütün qurumlardan bize məktublar daxil olur və onları təhlili aparılır. Sevindirici həldir ki, vergilər naziri Fazıl Məmmədov bütün vergi orqanlarına aylıq çərçivəsində müxtəlif tədbirlərin görülməsi barədə təqsirli verib və artıq 902 vergi ödəyişininin 28 bələdiyyə surasının üzvlərinin iştirakı ilə 36 görüş keçirilib».

Z.Əliyev qeyd etmişdir ki, görünlən bütün tədbirlər insan hüquqları üzrə Milli Fəaliyyət Proqramının səmərəli həyata ke-

çirilməsinə xidmət edir. Vergilər Nazirliyinin Vergi siyaseti və strateji araşdırımlar Baş İdarəsinin Qanunvericiliyin monitorinqi və təkmilləşdirilməsi şöbəsinin rəisi Niyaz Şükürov çıxışında vergi ödəyiçilərinin hüquqlarının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən söz açmışdır. Bildirmişdir ki, vergi sistemində aparılan islahatların prioritet istiqamətlərinin əsasını vergi ödəyiçilərinə göstərən təmədülərin səviyyəsinin yüksəldilməsi və vergi ödəyiçilərinin hüquqlarının qorunması təs-

kommunikasiya texnologiyalarının davamlı tətbiqi, elektron xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və s. daxildir».

Maliyyə institutlarında vergi monitorinqi idarəsinin Maliyyə institutlarında vergi monitorinqi şöbəsinin stajçı rəisi Elvira Siracəzə vergi ödəyiçilərinin şikayətlərinə baxılması məsolullarından daşılmışdır. Bildirmişdir ki, Vergi Məcəlləsində və «Inzibati icraat haqqında» Qanunda vətəndaşların inzibati orqanın əzizə və şikayətə müraciət etmək, inzibati orqanın qaralarından yuxarı inzibati or-

qaralar qəbul edilmiş, 3 müraciət işi ilin ikinci yarısına qalmışdır. Həmin 3 müraciətdən 1-i üzrə əhəmiyyət kəsb edən halların müəyyən olunması ilə bağlı Xərici İşlər Nazirliyi vasitəsilə Böyük Britaniyanın vergi orqanına sorğu göndərmişdir. Şura tərəfindən baxılmış 11 müraciətdən 10-u vergi ödəyiçisinin tekrar şikayəti üzrə, 1-i ise vergi orqanının müəracəti üzrə olmuşdur».

E.Siracəzə vətəndaşların müraciəti-

nə diqqətlə yanaşıldığı və vergi ödəyiçilərinin hüquqlarının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər müəyyənləşdirilmişdir.

Vergilər Nazirliyində vətəndaş müraciətlərinə baxılması işinə xüsusi önem verildiyini qeyd edən idarə rəisi bildirmişdir ki, nazirliyin Hüquq Baş İdarəsi tərəfindən vətəndaşlardan daxil olmuş əzizə və şikayətlərə baxılmasını noticəsi üzrə hazırlanmış qərar və cavab məktublarının layihələrinə, daxil olmuş hüquqi akt layihələrinə münasibət bildirilir, aidiyəti üzrə sənədlər hazırlanır və vergi qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı nazirliyin rəhbərliyinə təkliflər verilir.

F.Qasimzadə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliyinin artırılması, normativ-hüquqi bazanın və hüquq-müdafiə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə də «dəyirmi masa» istirakçılarına ətraflı məlumat vermişdir.

Vergilər Nazirliyinin Vətəndaşların qəbulu şöbəsinin rəisi Fariz Osmanlı qeyd etmişdir ki, vətəndaşların dövlət hakimiyyəti orqanlarına, idarə, təşkilat və müəssisələrə etdiyi müraciətlər, ilk növbədə, onların öz Konstitusiya hüquqlarını həyata keçirməsi deməkdir. Vergilər Nazirliyində vətəndaşların qəbulunun düzgün təşkili, onların müəyyən olunmuş qrafik əsasında qəbul edilməsi, her bir vətəndaşın müraciətinə fordi qaydada yanaşılması təmin edilir, müraciətlərin mətiyəti diqqətlə öyrənilərə lazımi izahatlar verilir: «Vergi orqanlarında vətəndaşların qəbulunun mövcud vəziyyətinin öyrənilməsi göstərir ki, vergi orqanları bu işi, əsasən, qüvvədə olan qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qurublar. Lakin ayri-ayrı şəxslərdən daxil olan müraciətlər yerlərdə vətəndaşların qəbulu işində müəyyən nöqsanların olduğunu deməyə əsas verir və bu nöqsanlar aradan qaldırılır».

Tədbirdə, həmçinin, Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Sahibkarlar Təşkilatları Milli Konfederasiyasının, Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının, Ədliyyə Nazirliyinin, AMEA-nın İnsan hüquqları və İqtisadiyyat institutlarının nümayəndələri, Konstitusiya Araşdırımlar Fonduunun prezidenti və iqtisadçı ekspertlər də iştirak etmişlər.

«Azərbaycanın vergi jurnalı»nın 4-cü nömrəsi

Vergilər Nazirliyinin resenziyalı elmi nəşri olan «Azərbaycanın vergi jurnalı»nın 4-cü nömrəsi çapdan çıxbı. Jurnalın yenili nömrəsi de önenəvi olaraq «Rəsmi» rubrikası ilə açılır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iyulun 13-də Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına dənələrin icrası, vətəndaş müraciətlərinə baxılmasının proseslərini evvəldən axırdak izləməyə imkan verən dəqiq və kifayət qədər təkmil nəzarət sistemi yaradılmışdır. Nazirliyin rəsmi internet sehifəsində (www.taxes.gov.az) vətəndaşların birbaşa vergilər nazirinə və digər rəhbər işçilərə müraciət etmələri üçün imkan yaradılmışdır. Həmçinin «195» Çağrı Mərkəzinə müraciət edənlər vergilərlə bağlı coxşaklı suallarına rahatlıqla cavab tapa bilirlər.

2015-ci ilin avqust ayı ərzində ümumiyyət vergi orqanlarına 5849 müraciət daxil olmuşdur ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2511 və ya 30% azdır. Daxil olmuş müraciətlərdən 5548-i (94,9%-i) ərize, 283-ü (4,8%-i) şikayət, 18-i (0,3%-i) təklif olmuş, 100 sənədin icrası xüsuslu nəzarət götürülmüşdür.

Vətəndaş müraciətlərinə baxılmasının daimi diqqət mərkəzində saxlanılması və sahədəki mövcud nöqsanların aradan qaldırılması istiqamətində görülmüş tədbirlər nəticəsində vergi orqanlarına daxil olan bütün müraciətlərin vaxtında icra edilməsi istiqamətində ciddi tədbirlər görürlər.

Avqust ayı ərzində vergi orqanları tərəfindən həyata keçirilmiş vətəndaş qəbul zamanı ümumiyyətde 361 nəfər qəbul edilərək, onlara qanunvericiliyin tələbinə uyğun köməklik göstərilmüş və ya müvafiq izahatlar verilmişdir.

Rəşad SADIQOV

AZƏRBAYCANIN VERGİ JURNALI

4 (124) / 2015

Beynəlxalq resenziyalı elmi jurnal

47 Vergi sisteminin təkmilləşdirilməsinin elmi-nəzəri asasları	I.Seyfullayev
61 Davamlı innovasiyalı inkişafın təmin edilməsinin vergilətmə xüsusiyyətləri	P.Rzayev
75 Real vəxt rejimində audit və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanları	Z.Rzayev, O.Hüseynov
83 Beynəlxalq təhlükəsizlik sisteminin təhlükə yaranan mətbuatın məlumatlaşdırılması: kölgə iqtisadiyyat və vergidən yarımına kontekstində	Z.Babayev
93 Xəzər hövzəsi regionunun iqtisadi potensialı və ixrac infrastruktur	E.Hacızadə
129 Azərbaycanda innovasiya fəaliyyətinin inkişaf yolu	A.Hüseynova
145 Qiymət elementi və onun bazar mexanizminin işləməsinin təsiri	R.Karimov
159 Azərbaycanda elektron pulun istifadəsi və inkişaf perspektivləri	X.Tağıyev, T.Rüstəmov, Z.Süleymanov
173 Birbaşa xarici investisiya qoyuluşlarının ölkənin rəqabətqabiliyyətliliyinə təsirinin təhlili	S.Məmmədov

ISSN 2305-4611

rol oynayır. Mərkəzin rəisi Ceyhun Yusifov oxuculara təqdim olunan müsahibəsindən barədə danışılır.

Jurnalın elmi məqalələr blokunda bu dəfə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin əhatə edən tədqiqatların noticəlerinin eks olunduğu elmi məqalələr yerləşdirilib.

Bunlar aşağıdakılardır: i.f.d., dos. İ.Seyfullayevin «Vergi sisteminin təkmilləşdiri-

ləməsinin elmi-nəzəri esasları», i.f.d. P.Rzayevin «Davamlı innovasiyalı inkişafın təmin edilməsinin vergitutma xüsusiyyətləri», i.f.d., dos. Z.Rzayev və doktorant O.Hüseynovun «Real vəxt rejimində audit və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanları», h.f.d. Z.Babayevin «Beynəlxalq təhlükəsizlik sisteminin təhlükə yaranan mətbuatın maliyyələşdirilməsi: kölgə iqtisadiyyat və vergidən yarımına kontekstində», i.e.d. prof. E.Hacızadənin «Xəzər hövzəsi regionunun iqtisadi potensialı və ixrac infrastruktur», i.e.n. dos. A.Hüseynovanın «Azərbaycanda innovasiya fəaliyyətinin inkişaf yolu», doktorant R.Kərimovun «Qiymət elementi və onun bazar mexanizminin işləməsinə təsiri», gənc tədqiqatçılar X.Tağıyev, T.Rüstəmov və Z.Süleymanovun «Azərbaycanda elektron pulun istifadəsi və inkişaf perspektivləri», dissertant S.Məmmədovun «Birbaşa xarici investisiya qoyuluşlarının ölkənin rəqabətqabiliyyətliliyinə təsirinin təhlili».

«Dünya iqtisadiyyatı» rubrikasında bu dəfə Portugaliya Respublikasının iqtisadiyyatı, vergi sistemi haqqında oxuculara geniş məlumat verilir.

Jurnal «Elm korifeyləri» rubrikasında oxuculara bu dəfə 2011-ci ildə iqtisadiyyat sahəsində Nobel mükafatına layiq görülmüş ABŞ iqtisadiyyatçıları Tomas Sarcentin və Xristofer Sims'in həyati və elmi yaradıcılıqları barədə məlumat verir.

Bu nömrədə jurnal «İqtisadi terminlər lüğəti»nin dərcini də davam etdirir.

Sonda jurnalda elmi məqalələrin dərc etdirmək istəyənlər üçün «Müəllif qaydaları» verilir.

metində bütün lazımi tədbirlərin görüldüyü diqqətə çatdırılmışdır.

Vergilər Nazirliyinin Hüquq baş idarəsinin Məhkəmə işlərinin təşkili idarəsinin rəisi, vergi xidməti müşaviri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Ramiz Qasimzadə qeyd etmişdir ki, ölkə Konstitusiyasının insan hüquq və azadlıqlarına verdiyi önmənin n

Avropadaxili Vergi Administrasiyalari Təşkilatının (IOTA) vergitutma üzrə texniki eksperti Yevgeniyus Soldatkovasın «Vergilər» qəzetinə müsahibəsi

IOTA ilə əməkdaşlıq öz töhfəsini verir

gösterilən xidmətin təkmilləşdirilməsinə, vergi orqanı əməkdaşlığı ilə vergi öðeyicisi arasında əlaqələrin yeni müstəvəd qurulmasına olverişli imkanlar yaradır.

Qarşındaki dövrə əməkdaşlıq çörçivəsində vergi strukturlarının möhkəmləndirilməsinə yardım etmək, beynəlxalq ticarət və xarici investisiyaların axınına təşviq etmək, vergi sahəsində inkişafı və ən yaxşı təcrübələrdən istifadə olunması dəstəkləmək nəzərdə tutulur.

- *Təşkilat vergi siyaseti ilə bağlı hansı yeni layihələri planlaşdırur?*

- IOTA Avropa ölkələrinin vergi administrasiyaları arasında səmərəli və işgizər əlaqələr mövcuddur. Nazirliyin əməkdaşları IOTA tərəfindən təşkil edilən konfrans və beynəlxalq tədbirlərdə, içi qrupların iclaslarında faal iştirak edirlər. Vergilər Nazirliyi artıq bir neçə ildir ki, təşkilatin İcrayyə Şurasına üzv seçilir və bu, nazirliyin beynəlxalq tədbirlərdə yaxından iştirakına geniş şərait yaradır.

IOTA ilə əməkdaşlıq Azərbaycanın vergi orqanları arasında səmərəli və işgizər əlaqələr mövcuddur. Nazirliyin əməkdaşları IOTA tərəfindən təşkil edilən konfrans və beynəlxalq tədbirlərdə, içi qrupların iclaslarında faal iştirak edirlər. Vergilər Nazirliyi artıq bir neçə ildir ki, təşkilatin İcrayyə Şurasına üzv seçilir və bu, nazirliyin beynəlxalq tədbirlərdə yaxından iştirakına geniş şərait yaradır.

diriləmisi qurumun göləcək fəaliyyəti istiqamətlərində əsas yer tutacaq.

Vergi sektorunda baş verən müümüyətli dəyişikliklər, yeni tətbiq olunan mexanizmlər haqqında üzv dövlətlərin vergi administrasiyalarının məlumatlandırılmasında da IOTA-nın əsas prioritetləri sırasındadır. Bu baxımdan, vergi inzibatçılığının müasir metodlarla həyata keçirilməsi, mütərəqqi yeniliklərin öyrənilməsi, təcrübənin mübadiləsi diqqət mərkəzində olacaq.

- *Vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi sahəsində əməkdaşlığı necə qıymatlaşdırırmak olar?*

- Vergi inzibatçılığının müasir tətbiqlər səviyyəsində qurulması elektron xidmətlərin geniş tətbiqi, vergi modeniyətinin yüksəldilməsi, vergi dövəcolorunun optimallı səviyyədə olması kimi müümüyətli olmalıdır. IOTA ilə Azərbaycanın vergi orqanları arasında vergi inzibatçılığı sahəsində de uzunmüddəti əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanlar var. Nazirliyin əməkdaşları vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsinə xidmət edən yenilikləri yaxşı mənimşəyir və tətbiqinə böyük mərəqə göstərirler. İnanıram ki, bu istiqamətdə yeni vasitələrdən istifadə öz səmərəsinə verəcək. Dağlıq təkərlərin vergitutma məsələləri, vergidən yoxnmaya qarşı mübarizə tədbirləri, yoxlama və auditoriin keçirilməsi, müxtəlif ölkələr arasında əməkdaşlığın güclən-

- *Hazırda vergi administrasiyaları narhətədən əsas məsələlərdən biri vergidən yayınma hallardır. IOTA bu istiqamətdə hansı yeni metodları tətbiq etməyi nəzərdə tutur?*

- Son illərdə iqtisadiyyatın qloballaşması və milli iqtisadiyyatların integrasiyası dünya üzrə vergilərin müyyət edilməsində bözi problemlər yaradır. Avropanın öksər ölkələrində iyi və orta şirkətlər, transmilli korporasiyalar müxtəlif vasitələrdən istifadə edərək vergidən yayınrlar. Buna görə də vergidən yayınmaya qarşı mübarizə qlobal problem kimi, dünya ölkələrinin hər birində aktualdır və bu istiqamətdə daim yəni yanaşmalar meydana çıxır, vergi auditü sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığı uyğun müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Bu monada, IOTA-nın fealiyyətində hazırlıda əsas yer tutan məsələlərdən biri vergi tərəfdarlığının təsirli mübarizə tədbirlərinin artırılmasıdır. Bu istiqamətdən sonra dövrlər təskilat təzə ölkələrin vergi administrasiyaları arasında faal işbirliyi qurulub, məlumat mübadiləsi aparılır, vergi qacaqcılığı ilə bağlı müvcud problemlərin həlli yolları tərəflər arasında müzakirə olunur, öldə edilən nəticələr paylaşılr.

Azərbaycan vergidən yayınmaya qarşı beynəlxalq sahədə tətbiq olunan bütün yeni vasitələrini öyrənilməsi və tətbiqində, təlim proseslərində faal iştirak edir. E-təlim çox geniş sahələri əhatə edir və bura tədrisin müxtəlif kombinasiyalarının öyrənilməsi, vergitutma ilə bağlı məlumatlılığın artırılması və onlara vergi oxlağının aşınlanması işlərinin sistemliyi gücləndirmək üçün bu cür programlarının həyata keçirilməsi məqsədəyindən. E-təlim resurslarından, internet texnologiyalarından istifadə, müasir tədris programlarının hazırlanması və tətbiqi, eləcə də digər metodlar öz bəhrəsinə verəcək.

nasiyaları, sosial tədris və sosial şəbəkələrdən istifadə, beynəlxalq müstəvədo əməkdaşlıq və akreditasiya, vergi peşəkarlığı üzrə prioritət sahələr daxildir.

Avropa ölkələrində vergi öðeyicilərinin maarifləndirilməsi və əməletməyə tohsil vasitəsilə nail olunması üçün xüsusi hazırlanmış və onluq məddəti əhatə edən proqramlar mövcuddur. IOTA e-təlim sahəsində qabaqcıl ölkələrin təcərübəsini öyrənən və on son innovasiyaları tətbiq etməyi qarşıya məqsəd qoymuş Azərbaycanın vergi administrasiyasına bu sahədə bütün lazımı kömək və texniki dəstək göstərməye hazırlıdır.

Öldə etdiyim qonaqların əsasən deyə biləm ki, Vergilər Nazirliyi vergi orqanları əməkdaşlarının peşəkarlıq və ixtisas səviyyəsinin artırılması diqqətdə saxlayır. Həzirdə Hollandiya, İspaniya, Norveç və Fransanın yaxşı təcərübəsinin tətbiqi üçün imkanlar öyrənilir və bu sahədə təcərübə mübadiləsi nəzərdə tutulub. Bildiyimə görə, Fransa və İspaniyanın insan resurslarının inkişafı sahəsindəki təcərübəsinin tətbiqi ilə bağlı layihəye start verilib. İnanıram ki, bu, yaxşı bir nəticə olacaq. Azərbaycanda da vergi öðeyicilərinin öyrənilməsi, vergitutma ilə bağlı məlumatlılığın artırılması və onlara vergi oxlağının aşınlanması işlərinin sistemliyi gücləndirmək üçün bu cür programlarının həyata keçirilməsi məqsədəyindən. E-təlim resurslarından, internet texnologiyalarından istifadə, müasir tədris programlarının hazırlanması və tətbiqi, eləcə də digər metodlar öz bəhrəsinə verəcək.

Müsahibəni hazırladı:
Elbrus CƏFƏRLİ

Güzəştli kreditlər sahibkarlığın inkişafını stimullaşdırır

Ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə «2015-ci ilin Azərbaycanda Kənd təsərrüfatı ilü» elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı»na uyğun olaraq, digər dövlət strukturları ilə yanaşı, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi tərə-

fin dəstəklənməsi və s. daxildir. 2015-ci ildə verilən kreditlərin 95%-i aqrar sektorun inkişafı ilə bağlı olub və ilin sonuna kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi davam etdiriləcək.

Dövlətin güzəştli kreditləri ə-

sahələrində, eləcə də kiçik sahibkarlığın inkişafı istiqamətində investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Sahibkarlığa Kəmək Milli Fon-dunun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri də sahibkarların maarifləndirilməsi və vətəndaşların sahibkarlıq fəaliyyətinə təşviq edilməsidir. Bu məqsədə regionlarda və Bakı şəhərinin qəsəbələrində mütəmadi olaraq keçirilən işgüzar forumlar çörçivəsində respublikanın bütün şəhər və rayonları əhatə olunmaqla işçisi potensial təhlil edilir, prioritet istiqamətlər müəyyənləşdirilir, beynəlxalq təcərübə və istehsalçı şirkətlər öyrənilir, sahələr üzrə nümunəvi investisiya layihələrinin təqdim olunur. Forumlarda işçisi potensialın reallaşdırılması məqsədilə prioritet hesab olunan istixana, zeytunculuq və üzümçülük (istixana şəraitində) təsərrüfatlarının, et kəsimi, üzük daşlarının və

plastik qabların istehsalı müəssisələrinin yaradılması üzrə nümunəvi investisiya layihələrinin təqdimatları keçirilir, məqsədəyə uyğun hesab olunan nümunəvi layihələrin maliyyələşdirilmədir.

Sahibkarlığa Kəmək Milli Fon-dunun icraçı direktoru Şirzad Abdullayev bildirir ki, ilin əvvəlindən respublika üzrə 4100-dən çox sahibkarlıq subyektiin investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 145,4 milyon manat güzəştli kredit verilib. Bu kreditlər hesabına maliyyələşdirilen layihələr 9 minədək yerişinə yaxınlaşdırılmışdır. Ümumilikdə, indiyədək Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət programları çörçivəsində paytaxt qəsəbələrində sahibkarlıq subyektlərinin 1119 investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 264,2 milyon manat güzəştli kredit verilib, digər sahələrde yaxşı texnologiyaların tətbiqinə əsaslanan çörək zəvodları, istixana kompleksləri, quşçuluq təsərrüfatları, et emalı, metal konstruksiya istehsalı və digər sənaye müəssisələrinin yaradılması üzrə investisiya layihələri maliyyələşdirilir.

Fəxriyyə İKRAMQIZI

zaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, ixrac potensialının və regionların investisiya colbediciliyinin artırılması, əsas qida məhsəlləri ilə özünətəminetmə səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə aqrar-sənaye kompleksi və digər sənaye

ləri hazırlanaraq sahibkarlıq təqdim olunur. Forumlarda işçisi potensialın reallaşdırılması məqsədilə prioritet hesab olunan istixana, zeytunculuq və üzümçülük (istixana şəraitində) təsərrüfatlarının, et kəsimi, üzük daşlarının və

Sorğular operativ cavablandırılır

Sahibkarlığın inkişafına dövlət himayəsinin sistemli şəkildə həyata keçirilməsini gücləndirmək, sahibkarlara dövlət dəstəyi tədbirlərinin səmərəsini yüksəltmək, dövlət-sahibkar münasibətlərini daha da təkmilləşdirmək, sahibkarlar tərəfindən edilən müraciətlərin cavablandırmasında sistemlilik yaratmaq və operativliyə nail olmaq, bununla da sahibkarlıq subyektlərinin lazımı iqtisadi və hüquqi informasiya ilə təminatını yaxşılaşdırmaq məqsədilə İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyində Telefon-məlumat mərkəzi yaradılmış və 2009-cu ildən «195-2» prefiks nömrə ilə fəaliyyətə başlamışdır.

Azərbaycan Respublikası bağlı İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə Kabinetinin 28 oktyabr 2009-cu il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Məliyyə, Vergilər, İqtisadiyyat və Sənaye, Ədliyyə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirliklərinin, Dövlət Gəmərlik Komitesinin və Dövlət Sosial Müdafiə Fonduñun fəaliyyəti əhatə edən «195»

Çağrı Mərkəzi yaradılmış və 4 fevral 2015-ci il tarixdən fəaliyyətə başlamışdır.

Çağrı Mərkəzinin xidmətlərindən istifadə etmək üçün bütün stasionar və mobil nömrələrdən birbaşa «195» nömrəsinə zəng etmək mümkündür. Daha sonra menyunun köməyi və ya birbaşa «2» düyməsini seçməklə İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə Telefon-məlumat mərkəzinə daxil olmaq və nazirliyin səlahiyyətlərinə aid məsələlərlə bağlı müvafiq qaydada müraciət etmək olar. Respublikanın istənilən ərazi-sindən stasionar (kənd, qəsəbə, şəhər) nömrələrdən birbaşa «195» nömrəsinə edilən zənglər, o cümlədən Çağrı Mərkəzi tərəfindən göstərilən xidmətlər ödənilsəzdir. 195-2 Çağrı Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlərin sayı ilə

Canlı rejimdə daxil olan müraciətlər mərkəzin əməkdaşları tərəfindən real vaxtda qəbul edilir və cavablandırılır. Əlavə olmaşıdır. Bunlar, əsasən, sahibkarlığın inkişafı, güzəştli kreditlər, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi və nazirliyin səlahiyyətlərinə aid olan digər sahələri əhatə edir.

Şəhərə sənaye, əmək və əhalinin səlahiyyətlərinə aid olan digər sahələri əhatə edir.

Şəhərə sənaye, əmək və əhalinin səlahiyyətlərinə aid olan digər sahələri əhatə edir.

DAHA ZƏNGİN MƏLUMAT!

VERGİLƏR NAZIRLIYI, İQTISADIYYAT VƏ SƏNAYE NAZIRLIYI, MƏLİYYƏ NAZIRLIYI, ƏDLİYYƏ NAZIRLIYI, ƏMƏK VƏ ƏHALİNİN SOSIAL MÜDAFİƏ NAZIRLIYI, DÖVLƏT GÖMRÜK KOMİTƏSİ, DÖVLƏT SOSIAL MÜDAFİƏ FONDU

FƏXRİYYƏ

Hüquq məsləhətxanamız

Samirə Musayeva

Azərbaycan Respublikası
Vergiler Nazirliyinin Hüquq Baş İdarəsinin rəisi
vergi ödəyicilərinin suallarına cavab verir

Sadələşdirilmiş vergi

Ərzaq mağazası işlədirəm. Sadələşdirilmiş vergi ödəyi-cisi ola bilərəmmi?

Azərbaycan Respublikası Vergi hüququ yoxdur. Vergi ödəyicisi qeyd Məcəlləsinin (Məcəlla) 218.1-ci maddəsinə əsasən, ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyata alınmamış və ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarda) vergi tutulan əməliyyatların həcmi 120.000 manat və ondan az olan şəxslər sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququna malikdirlər.

Bu zaman onlar tərəfindən (Məcəllənin 218.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş vergi ödəyiciləri, yəni mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə (beynəlxalq yüksək və sərnişin daşımaları istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikasının ərazisində sərnişin və yüksək daşımaları (cümlədən taksi ilə) və yaxud həmin daşımaları müqavilə əsasında digər şəxslər vasitəsilə həyata keçirən şəxslər, mənzil tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər və idman mərc oyunlarının operatoru və səticilər olan şəxslər istisna olmaqla təqdim edilmiş mallara (işlər, xidmətlər) və əmlaka görə əldə olunmuş ümumi hasilatın, habelə satış-dankənər gəlirlərin (ödəmə mənbəyində vergi tutulmuş gəlirlər istisna edilməklə) həcmi vergitutma obyektidir. Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququna malik olan vergi ödəyiciləri (Məcəllənin 218.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş vergi ödəyicilər istisna olmaqla) hər il aprel ayının 20-dən gec olmayaq məxfiq bəyannaməni və ya bu hüquqdan istifadə etməyəcəyi barədə yazılı məlumatı üzərdə olduqları vergi orqanına təqdim edirlər. Məcəllədə başqa hallar nəzərdə tutulmamışdır, vergi ödəyicisinin təqvim ilinin sonundakı seçdiyi metodu dəyişdirmək

Onu da nəzərinizə çatdırırıq ki, sadələşdirilmiş vergi (Məcəllənin 218.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyətə məşğul olan vergi ödəyiciləri istisna olmaqla) təqdim edilmiş mallara (işlər, xidmətlər) bu fəaliyyət üzərində gələn vergisinin və ƏDV-nin ödəyicisi deyillər.

Onu da nəzərinizə çatdırırıq ki, sadələşdirilmiş vergi (Məcəllənin 218.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyətə məşğul olan vergi ödəyiciləri istisna olmaqla) təqdim edilmiş mallara (işlər, xidmətlər) bu verginin ödəyicilərinin malların təqdim edilməsindən, işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstəriləməsindən əldə etdiyi vəsaitin məbləğindən (ümumi hasilatının həcmindən) və satış-dankənər gəlirlərə Bakı şəhərində 4 faiz, digər şəhər və rayonlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikasında 2 faiz dərəcə ilə hesablanır.

Sadələşdirilmiş vergi üçün hesabat dövrü rübdür və vergi ödəyiciləri tərəfindən hesabat dövründə sonrakı əyin 20-dən gec olmayaq vergi orqanlarına bəyannamə verilməli və vergi həmin müddətdə ədvələt büdcəsinə ödənilməlidir.

Suallarınızı redaksiyamızın ünvanına: AZ 1073, Bakı ş., Landau küç., 16 və ya s.musayeva@taxes.gov.az elektron poçt ünvanına göndəre bilərsiniz.

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- 2015-ci ilin yanvar-avqust ayında məhsula və idkala xalis vergilər ÜDM-in **8%-ni** təşkil edib.
- Bu ilin səkkiz ayı ərzində ümumi daxili məhsulun yalnız **31,6%-i** neft sektorunun payına düşüb.
- Yanvar-avqust ayında əhalinin hər nəfərinə düşən gəlirlər **4,6%** artıb.
- Cari ilin ilk səkkiz ayında bütün icbari və könülli haqlar ödənilidikdən sonra əhalinin sərəncamında **24,13 milyard** manat həcmində və ya əvvəlki ilin eyni dövründəkəndən 5,7% çox vəsait qalıb.
- Azərbaycanda kompüter və digər elektron avadanlıqların istehsalı **75,1%** artıb.

Pensiyaçıların sosial müdafiəsi daha da gücləndiriləcək

Dövlət Sosial Müdafiə Fondu 2016-ci il bütçə ləyihi penziyaçıların sosial müdafiəsinin daha da gücləndirilməsi istiqamətində, 2016-ci il üçün proqnozlaşdırılan 3 milyard 78,6 milyon manat gölərin strukturunu bərdə məlumat verən DSMF-nin sədri Elman Mehdiyev vurğulayıb ki, qurumun növbəti il üçün gölərlərinin 64,3%-ni sosial sığorta daxiləlmələri və digər gölərlər təşkil edəcək, dövlət bütçəsi transferinin xüsusi çöküsü isə 35,7% olacaqdır.

E.Mehdiyev 2016-ci ildə dövlət bütçəsindən Fonda transferin məbləğinin, cari ildə olduğu kimi, 1,1 milyard manat təşkil edəcəyini və gölən il üçün xərclər üzrə nəzərdə tutulan artımın toplanan sosial sığorta haqları hesabına qarşılanaqını qeyd edib. Bildirilib ki, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu 2016-ci il üçün bütçəsi ləyihiyəsində xərclərin 3 milyard 11,2 milyon manatının əhaliyə ödenimlərə, 20 mln. manatının pensiya və müaviyyənlərin ödenilməsi və bank əməliyətlərin ödenilməsi və bank əməliy-

Azərbaycana xarici sərmayə qoyuluşları artıb

2015-ci ilin yanvar-avqust ayında respublikamızın iqtisadiyyatı və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 10 milyard 550 milyon manat həcmində investisiya qoyulub, bunun 29,3%-i dövlət, 70,7%-i isə qeyri-dövlət müəssisələrinin palya düşüb. Ümumi investisiya qoyuluşlarının 58%-ni yerli, 42%-ni isə xarici sərmayələr təşkil edib.

Olkəmizdə həyata keçirilən səmərəli vergi siyaseti də xarici sərmayələrin axınına geniş şərait yaradıb. Respublikam-

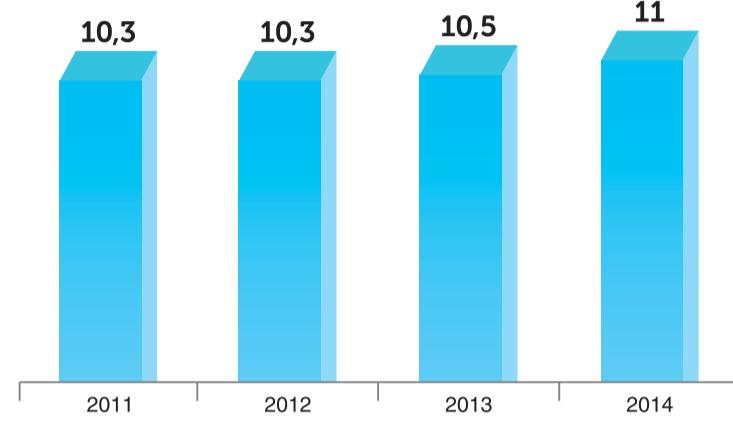
çoxdur. Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilən vəsaitin 3 milyard 809 milyon manat və ya 85,1%-i Böyük Britaniya, Türkiyə, Norveç, Rusiya, İran, ABŞ, Yaponiya və İsvəç sərmayədarlarına məxsus olub.

Olkəmizdə həyata keçirilən səmərəli vergi siyaseti də xarici sərmayələrin axınına geniş şərait yaradıb. Respublikam-

tisiyə fəaliyyətinin sosial istiqamətinin gücləndirilməsi, in-sən kapitalına, infrastrukturaya qoyulan investisiyalara səmərəliliyinin təmin olunması, investisiyaların əsasən elmtutlu layihələrə yönəldilməsi kimi hədəflər təşkil edir.

Iqtisadiyyat və sənaye nazirinin müavini Sevinc Həsənova bildirib ki, xarici sərmayədarların bu sahəye colb olunması üçün müxtəlif stimulla-dırıcı addımlar atılması nə-zərdə tutulur. Bu məqsədə müvafiq iqtisadi qurumların, olkəmizdə fəaliyyət göstərən xarici şirkətlərin təklifləri əsasında sərmayələrin teşviqinə dair layihə hazırlanır. Bununla yanaşı, xarici sərmayəçilərin təcarət əməliyyatlarını daha da asanlaşdırmaq məqsədilə həqiqi-texniki prosedurların sadələşdirilməsi işləri də aparılır. Dövlət sərhəd-buraxılış məntəqələrindən ölkəyə daxil olan malların və nəqliyyat vasitələrinin yoxlanılmasında «bir pən-

Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici sərmayə qoyuluşları (mlrd. dollar)

Ötən aylar ərzində xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 4 milyard 473,6 milyon manat vəsait yönəldilib

Ötən aylar ərzində xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 4 milyard 473,6 milyon manat vəsait yönəldilib. Vəsaitin 44,69%

zın bir sıra mühüm beynəlxalq müqavilələrə qoşulması investisiyaların teşviqi və qorunması, gəlirlər və əmlaka görə vər-gilər münasibətdə ikiqat vəritutmanın aradan qaldırılması

üçün daxili və xarici investisiyaların həcmi artırılmasını zəruri hesab edilir. Regional investisiya siyasetinin müasir inkişaf tendensiyalarına uyğun prioritətləşdirilməsi, olkədə inves-

cərə» prinsipinin təkmilləşdirilməsi, idxl-ixrac zamanı gömrük nəzarətinin yumşaldılması həyata keçiriləcək tədbirlər sırasındadır.

Elbrus CƏFƏRLİ

«Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı» layihəsi yekunlaşıb

Layihənin reallaşdırılması olkəmizdə daşınmaz əmlakın qeydiyyatı sistemində ciddi irəliləyişlərə səbab olub

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi Azərbaycan Hökuməti ilə Dünya Bankı arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən icra olunmuş «Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı» layihəsinin başa çatması ilə əlaqədar təqdimat keçirib. Komitənin mətbuat xidmətinin məlumatına görə, təqdimatda qeydiyuluk ki, 2007-ci ildə Azərbaycan Hökuməti ilə Dünya Bankı arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən icra olunan layihənin başlıca məqsədləri və hədəfləri daşınmaz əmlak üzərində hüquqların dövlət qeydiyyat sisteminin müasir standartlar əsasında inkişaf etdirilməsidir. Bundan əlavə, layihə daşınmaz əmlak bazarının inkişafına, dövlətə məxsus daşınmaz əmlakın idarə edilməsi üçün münasib sistemlərin qurulmasına şərait yaratmaq, daşınmaz əmlakın etibarlı, şəffaf və səmərəli qeydiyyat sisteminin formallaşmasına yardım göstərməli idi. Layihənin ardıcıl və keyfiyyəti icrası nəticəsində qeyd edilən məqsədlərə nail olunub, olkəmizdə mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyat sisteminin müasirələşdirilməsi və tərəqqisi istiqamətində səmərəli nati-cələr əldə edilib. Layihənin icrası çərçivəsində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları və elektron innovasiyalar geniş tətbiq edilib, vahid korporativ şəbəkə və mərkəzləşdirilmiş məlumat bazası yaradılıb.

21 elektron və 3 onlayn xidmət istifadəye

verilir. İndiyədək elektron xidmətlər vəsaitləsində 253 minən çox müraciət daxil olub və onlara qanunvericiliye uyğun qaydada baxılıb.

Qeyd edilib ki, layihə nəticəsində daşınmaz əmlakın qeydiyyatı prosesi əhə-

miyyətli dərəcədə sadələşdirilib və qey-

diyyatda colb olunan əmlakın sayı artırıb.

2015-ci il ərzində 140 minə yaxın daşın-

maz əmlak qeydiyyatı alınıb ki, bu da ötən

mənzilindən daşınmaz əmlakın qeydiyyatında həyata keçirilən islahatlar üzrə reytinqdə ilk onluğa daxil olub.

Təqdimat zamanı vurğulanıb ki, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yeni əsas-

naməsi ilə olkədə mülkiyyət hüquqlarının

tenzimlənməsindən vəhid idarəcilik prin-

cipin tətbiqi, torpaqların dövlət idarəetməsinin təkiliyi, torpaqlardan istifadəye və on-

ların mühafizəsinə vəhidi mərkəzdən nəz-

ərətin həyata keçiriləsi təsbit olunub. Bu-

nunla da əmlak-torpaq idarəciliyi, eləcə də

mülkiyyət məsələlərində dövlət və vətən-

dənə mənafelərinin təmin olunması sahə-

sində yeni məhələnin əsası qoyulub. Mül-

kiyyət hüquqlarının tenzimlənməsindən va-

hidi idarəciliyin təmin edilməsi daşınmaz

əmlakın qeydiyyatında rahatlıq, operativ-

lik və şəffaflığın kifayət qədər yüksəlmə-

sinə səbəb olub.

Bildirilib ki, artıq Komita tərəfindən

Torpaqların Elektron Kadastr Uçotu Sistemi

minin yaradılması istiqamətində işlər baş-

lanıblı. Hazırda təyinatın və mülkiyyət

növündən asılı olmayaq, bütün torpaqlar-

ın və daşınmaz əmlakın elektron kadastr

uçotuna alınması həyata keçirilir. Bu il Bakı şəhərinin elektron kadastr məlumat ba-

zasinin yaradılması nəzərdə tutan layihə

da yekunlaşıb. Azərbaycanın kadastr tar-

xində ilk dəfə olaraq Bakı şəhərinin mü-

vergi cinayatları

Vergidən yayınma cinayət məsuliyyəti yaradır

Fərdi sahibkar Rövşən Musa oğlu İbrahimov müxtəlif adda ərzaq və qeyri-ərzaq, məişət mallarının alqı-satışını ilə məşğul olurdu. Sonradan fəaliyyətinin genişləndirildi, sahibi olduğu müəssisə MDB ölkələrinə, əsasən de Rusiya Federasiyasına və Ukraynaya kənd təsərrüfatı məhsulları ixrac etməye başladı. Aparlığı biznes əməliyyatlarında ona kömək edən şəxslər olsa da mühəsibat işlərini və sənədlişmə məsəllərini tekbaşına həyata keçirirdi. Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi kimi qeydiyyatda olan bu şəxs əldə etdiyi gelirlərdən dövlətə vergi ödəməyə isə yumşaq desək, ciddi yanaşmındı.

Vergi orqanı əməkdaşlarının apardıqları yoxlamalar zamanı məlum olub ki, Rövşən İbrahimov vergi organının teqdim etdiyi sadələşdirilmiş vergi bəyannamasını saxtalasdırıb, bəyannaməyə təhrif olunmuş məlumatlar daxil edərək 12513,32 manat məbləğində sadələşdirilmiş vergini dövlət bütçəsinə ödəməkən yayındı. Bununla da onun Vergi Məcəlləsinin 16.1.1, 219.1, 220.1,

ELBRUS

221.1, 221.2 və 221.3-cü maddələrinin tələblərini pozduğu müəyyən edilib. Faktla bağlı Vergiler Nazirliyinin Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamenti gəndərilmiş materialları əsasında R.İbrahimovun CM-in 213.1-ci maddəsi ilə təqsir-ləndirilən şəxs qismində məsuliyyət cəlb olunan sahibkar bərəsində «başqa yera getmək haqqında ittizam» qətimkən tedbirini seçilib.

İstintaq zamanı müəyyən edilmiş hallar iş materialları ilə, müxtəlif alqı-satış sənədləri və qəbzələr, həmçinin ekspertiza rəyi, şahid ifadələri, o cümlədən cavablı şəxsin etirafı və digər əsaslı dəllişlər səbət olunub.

Sıxığıt Şəhər Məhkəməsinin qərarı ilə Rövşən Musa oğlu İbrahimov bərəsində dövlət və yerli özünədərəetmə organlarında vəziyət tutmamaq şərti ilə 2 il əsləh işlərinə cəlb olunmasına dair hökm çıxarılib.

ELBRUS

Yeni hesablar planı üzrə ikili yazılışların verilməsi

Xanbaba Quliyev,
Auditorlar Palatasının üzvü

Hörmətli oxucular, yeni hesablar planında əks etdirilən bütün mühəsibat hesablarında apartlaçaq əməliyyatlarla dair ikili yazılışların verilməsi ilə bağlı tövsiyələrimizi davam etdiririk. Bu dəfə də yeni hesablar planı üzrə 201 sayılı «Xammal və materiallar» hesabi üzrə müxtəlif əməliyyatlar çörçivəsində xammal və materialların mədaxil edilmesinə dair tövsi-

yə olunan ikili yazılışları təqdim edəcəyik. Məsələn, ƏDV əməyici tərefindən materialların əvəzsiz olaraq (haqqı ödənilmədən) alınması, materialların inventarizasiya, təhvil-təslim və digər yoxlamalar zamanı artıq gölmələr üzrə mədaxil edilən, təsisi tərefindən nizamnamə katalına maddi əmlak (qeyri-pul) şəklində qoyuluş kimi materialların mədaxil ediləsi, istifadə olunmayan (artıq qalan, məcburiyyət olduğu hallarda geri qaytarılması nəzərdə tutulan) materialların

uçot dəyəri ilə istehsalatdan çıxarırlaraq anbara mədaxil edilən, tikili və avadanlıqların loq'ı edilənindən əldə olunan materialların (metallom və sair formada) mədaxil edilən, istehsal olunmuş (satış məqsədilən) anbara yığılmasından) hazır məhsulun və ya alqı-satış məqsədilən alinan malların sonradan təsərүfat ehtiyacları üçün material kimi istifadə olunmasını belə əməliyyatlara aid etmək olar. Göstərilən nümunələr şərti və öyrətmə xarakteri daşıyır.

Tarix	Hesabın №-si və adı	Əməliyyatın məzənumu	Dəbet (məbləğ)	Kredit (məbləğ)
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Əvəzsiz olaraq alınmış materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)	5000	
08.01.2015	611, Sair əməliyyat qellinəri	Əvəzsiz olaraq alınmış materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Inventarizasiya zamanı artıq gelmiş (əşkar edilmiş) materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	611, Sair əməliyyat qellinəri	Inventarizasiya zamanı artıq gelmiş (əşkar edilmiş) materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	302, Nominəl (nizamnamə) kapitalının ödənilməmiş hissəsi	Təsisi (ve ya təsisi) qərannanə esasən emalak qoyuluşu hesabına nizamnamə kapitalının formalaşdırılması nəzərdə tutulub (nizamnamə kapitalının öndənləmələnən məbləğ ucətə alınır)		5000
08.01.2015	301, Nominəl (nizamnamə) kapital	Tezisi (ve ya təsisi) qərannanə esasən emalak qoyuluşu hesabına nizamnamə kapitalının formalaşdırılması nəzərdə tutulub (nizamnamə kapitalının öndənləmələnən məbləğ ucətə alınır)		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Nizamnamə kapitalının pay qoyuluşu kimi təsisi tərəfindən materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	301, Nominəl (nizamnamə) kapital	Nizamnamə kapitalının pay qoyuluşu kimi təsisi tərəfindən materiallar mədaxil olunub (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Istifadə olunmayan (artıq qalan, məcburiyyət olduğu hallarda geri qaytarılması nəzərdə tutulan) materiallar ucət dəyəri ilə istehsalatdan çıxarırlaraq anbara mədaxil olunub		5000
08.01.2015	202, İstehsal məsrləri	Istifadə olunmayan (artıq qalan, məcburiyyət olduğu hallarda geri qaytarılması nəzərdə tutulan) materiallar ucət dəyəri ilə istehsalatdan çıxarırlaraq anbara mədaxil olunub		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Tikili və ya avadanlıqların (əsas vasitələrin) loq'ı edilənindən sonra olunan materiallar (metallom və sair formada) mədaxil edilmişədir (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	111, Torpaq, tikili və avadanlıqlar - ikiin dəyər	Ikiin və ya avadanlıqların (əsas vasitələrin) loq'ı edilənindən sonra olunan materiallar (metallom və sair formada) mədaxil edilmişdir (qiyamətləndirilən bazar qiyaməti ilə)		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	İstehsal olunmuş (satış məqsədilə anbara yığılmış) hazır məhsuldan sonradan təsərüt etdirilən üçün material kimi istifadə edilmişdir (nəzərdə tutulub (hər bir məhsul kimi ugurla alınan) maya dəyəri ilə)		5000
08.01.2015	201, Xammal və materiallar	Açıq-sətqi məqsədilə təcərit obyektləri tərefindən alıraq mədaxil edilən məhsulların sonradan təsərüt etdirilən üçün material kimi istifadə edilmişdir (nəzərdə tutulub (məhsulların ugurla alınan) maya dəyəri ilə)		5000
08.01.2015	205, Mallar	Açıq-sətqi məqsədilə təcərit obyektləri tərefindən alıraq mədaxil edilən məhsulların sonradan təsərüt etdirilən üçün material kimi istifadə edilmişdir (nəzərdə tutulub (məhsulların ugurla alınan) maya dəyəri ilə)		5000

ƏDV əməyici tərefindən materialların göstərilən əməliyyatlar çörçivəsində mədaxiləsi zamanı hər hansı ƏDV hesablaşmaları (öhdəliyi) yaranır. Materialların əvəzsiz olaraq (haqqı ödənilmədən) alınmasından başqa, yuxarıda göstərilən bütün hallarda materialların mədaxilinin rəsmiləşdirilməsi məqsədilə təhvil-qəbul aktlarının tərtib edilməsi tövsiyə olunur və bununla da ciddi-hesabat blankı hesab edilən qaimə-fakturanın tərtib edilməsinə ehtiyac yaranır. Materialların əvəzsiz olaraq (haqqı ödənilmədən) alınması zamanı isə materialları veren şəxs təhvil-qəbulu ciddi-hesabat blankı hesab edilən qaimə-faktura ilə rəsmiləşdirilməlidir. Əger materialları əvəzsiz verən ƏDV əməyicisidirse, qarşı tərofə VHF verməyə ehtiyac yaranır. Əger materialları əvəzsiz verən VÖEN-i olmayan fiziki şəxslər, materialların təhvil-qəbulunu adı qaydada təhvil-qəbul aktının tərtib edilməsi ilə sənədloşdırılməsi mümkündür.

Mehdi Babayev

«Professional MÜHƏSİB» jurnalının baş redaktoru, audit üzrə mütəxəssis

Audit

Kommersiya xərclərinin tərkibi və auditı

Müəssisələrin auditə təqdim etdiyi maliyyə hesabatlarında, xüsusiən də mənəfət və zərər haqqında hesabatda və izahlı qeydlərdə bir çox hallarda kommersiya xərcləri barədə informasiyalar eks etdirilmər.

Bələ müəssisələrdə kommersiya xərclərini səhv olaraq ya inzibati xərclərə, ya da satışın (xidmətin) birbaşa maya dəyərinə aid edilər və bədə audit zamanı təhlillərin aparılması zamanında qeyri-dəqiqlik yaradır.

Kommersiya xərcləri müəssisənin və ya fərdi sahibkarının istehsal və ya əldə etdiyi malin (hazır məhsul) satılması, xidmətlərin təqdim etdiyi maliyyə hesabatlarında ayrıca təsisi tərəfindən nizamnamə katalına maddi əmlak (qeyri-pul) şəklində qoyuluş kimi materialların medaxil ediləsi, istifadə olunmayan (artıq qalan, məcburiyyət olduğu hallarda geri qaytarılması nəzərdə tutulan) materialların

uçotu aparmaq üçün 711-NƏ-li «Kommersiya xərcləri» hesabı müəyyənləşdirilmiş və maliyyə hesabatlarının tərkibindən təsisi tərəfindən təqdim etdiyi maliyyə hesabatda da maliyyə informasiyasi ilə əlaqədar xərclər.

İctimaiyyətə əlaqələrin quşulması məqsədilə tədbirlərin (konfranslar, dəyirmi masalar və s.) keçirilməsi, müxtəlif nəşrlərin hazırlanması, audio, video proqramlarının hazırlanması və efridə yarımlanması xərclər.

İstehsal məhsullarla (gördəri idmətlərlə, gördüyü işlərlə) bağlı sərgilərin təşkilindən sonra əlaqələrin quşulması məqsədilə tədbirlərin (konfranslar, dəyirmi masalar və s.) keçirilməsi, müxtəlif nəşrlərin hazırlanması, audio, video programlarının hazırlanması və efridə yarımlanması xərclər.

İstehsal olunan və ya əldə etdiyi malin (hazır məhsul) taralaşdırılması və qablaşdırılması ilə bağlı xərclər (sərgidə istifadə olunan məhsullar, sərgidə istirak haqqı, ezməyyə və s.)

İstehsal olunan və ya əldə etdiyi malin (hazır məhsul) taralaşdırılması və qablaşdırılması ilə bağlı xərclər (sərgidə istifadə olunan məhsullar, sərgidə istirak haqqı, ezməyyə və s.)

Bərəndən təşkilatın həmin tərəfdarları əlaqələrin quşulması məqsədilə tədbirlərin (qablaşdırma, təşkilatın tərəfdarları əlaqələrin quşulması) təqdim etdiyi maliyyə hesabatlarında təsisi tərəfindən təqdim etdiyi maliyyə hesabatda da maliyyə informasiyasi ilə əlaqədar xərclər.

Bərəndən təşkilatın həmin tərəfdarları əlaqələrin quşulması məqsədilə tədbirlərin (qablaşdırma, təşkilatın tərəfdarları əlaqələrin quşulması) təqdim etdiyi maliyyə hesabatlarında təsisi tərəfindən təqdim etdiyi maliyyə hesabatda da maliyyə informasiyasi ilə əlaqədar xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə əlaqədar olan xərclər.

Malların (hazır məhsul) istehlakçıya (alıcıya) daşınması (çatdırılması) ilə

idman

«Rio-2016»ya növbəti lisenziya xalları

Azərbaycanın şose velosipedi üzrə Elit yığma komandası və «Synergy Baku Cycling Project» klubunun üzvü Maksim Averin «Rio-2016» Yay Olimpiya Oyunlarında iştirak yolunda növbəti uğurlu adım atıb - idmançımız Fransada keçirilən birgündür «Duo Normand» veloyürüşündə 10 lisenziya xalı qazanmaqla ümumi xallarının sayını 158-ə çatdırıb.

Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyasından verilən məlumatə görə, Beynəlxalq Velosipedçilər İttifaqının 1.1 katetoriyalı yarışında iştirakçılar cüt ötüş-

mo sistemi üzrə mübarizə aparıblar. Reklamo olsasın, komandaların tərkibi fordi ötüşmə (time trial) üzrə ölkə çempionlardan ibarət olub. «Synergy Baku»nu «Duo Normand» yanında Azərbaycan çempionu Maksim Averinlə Yunanistan çempionu Yannis Tamuridis təmsil edib.

16 komandanın iştirak etdiyi yarışda velosipedçilərimiz 54 km məsafəni 1 saat 9 dəqiqə 37 saniyəyə qot etməklə yekun sıralanmadə 5-ci yeri tutublar. Bu nöticə təmsilçilərimizin aktivinə elavə 10 reytinq xalının yazılımasına imkan yaratıb.

Gənc güləşçilərimiz beynəlxalq turnirdə

Oktobre 2-dən 4-dək Dağıstanın Levaşı rayonunda Rusiyaının ictimai və dövlət xadimi Nurbaqand Qapizovun xatirsinə həsr olunmuş sərbəst güləş üzrə 1995-1997-ci il təvəllüdlü gənclər arasında I beynəlxalq turnir keçirilecək. Turnirdə sərbəst güləş üzrə gənclərdən ibarət Azərbaycan yığma komandasının üzvləri də iştirak edəcəklər.

Böyük məşqçi Əsgərxan Novruzovun və məşqçi Siracuddin Eldarovun rəhbərliyi altında turnire 8 idmançı yollanacaq. Heyətde Arif Hüseynov (50 kq), Əfəqan Xəşəlov (55 kq), Əli Rehimzadə (60 kq), Pənah İlyaslı (66 kq), Murad Süleymanov (74 kq), Hacımurad Məhəmmədəsəidov (84 kq), Məhəmmədəsəul Qaziməməmədov (96 kq) və Həmzətxan İsləripov (120 kq) yer alacaqlar.

Karate - Olimpiya Oyunlarının programına daxil edilə bilər

«Tokio-2020» Yay Olimpiya Oyunlarının Təşkilat Komitəsi idmanın da ha beş növbənin yarışlarının programına salınması ilə bağlı Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) qarşısında təkliflə çıxış edib.

Təşkilat Komitəsinin yaydığı xəbərə görə ki, ilk siyahıda 8 idman növü göstərilər də, sonradan beysbol, karate, serfinq, qayayadırmanma və skejt bord da təkliflər arasında yer alıb. BOK-una bu təkliflə müsbət yanaşacağı halda, 2020-ci ildə Tokio Yay Olimpiya Oyunlarında idmanın bu növləri üzrə 474 idmançı 18 dəst medal uğrunda mübarizə apara-

caq. Yekun qarar işə gələn ilin avqustundan BOK-un Rio-de-Janeiroda keçiriləcək 128-ci Baş Assambleyasında veriləcək.

Xüsusilə karatenin Olimpiya Oyunlarının programına salınması Azərbaycan idmansevərlərinə əsl sevinc yaşayacaq. Ölkəmizdə öz populyarlığı ilə seçilən bu idman növü üzrə təmsilçilərimiz on mötəber turnirlərdə əldə etdikləri nailiyyətlər belə deməyə əsas verir. Elə bu yaxınlarda paytaxtımızda təşkil olunan və öz möhtəşəmliyi ilə bütün dünyaya səs salan «Bakı-2015» ilk Avrope Oyunlarında karateçilərimiz uğurları bunun bariz nümunəsidir.

mozaika

«Xəzər həftəsi» qeyd olunur

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının qəbul etdiyi qərara uyğun olaraq, 1978-ci ildən etibarən hər il sentyabr ayının sonuncu həftəsi Beynəlxalq Deniz Günü kimi qeyd olunur. Məqsəd dünya ictimaiyyətinin, dövlətlərin və özəl sektorların diqqətini dərinlən və onun bioressurslarının qorunmasına yönəltməkdir.

Beynəlxalq Deniz Günü çərçivəsində Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) tərəfindən sentyabrın 28-dən «Xəzər həftəsi» qeyd olunmağa başlayıb və tədbir oktyabrın 3-dək davam edəcək. Bu müddət ərzində nazirliyin mütəxəssisləri ictimaiyyətə su

hövzələrinin zənginliyi barədə məlumat verəcək, eyni zamanda bu resursların qorunmasının vacibliyini töblik edəcək.

ETSN-in mətbuat xidmetindən bildirilib ki, tədbirlər planına müvafiq olaraq, Xəzər donının Azərbaycana mənsub 955 kilometrlik sahil zolağında vətəndaşların, yerli icra strukturlarının, təhsil məüssisələrinin və KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə imacılıklar keçiriləcək. Bu tədbirlər çərçivəsində, həmçinin, Xəzərin bioressurslarının artırılması istiqamətində görülmüş işlər barədə iştirakçıların məlumatlandırılması nəzərdə tutulub.

Beynəlxalq Deniz Günü ilə əlaqədar keçirilməsi nəzərdə tutulan bütün mədəni-kültəvi tədbirlər dərinin ekoloji cəhətdən təmizliliyinə və sorvətlərinin mühabifə olunmasına yönəlib.

ekologiya

arxeologiya

camiyat

Tarix dilə gəlir

2015-ci il çöl-tədqiqat mövsümündə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeoloji və Etnoqrafiya İnstitutunun «Xaraba Gilan» arxeoloji ekspedisiyası Xaraba-Gilan antik və orta əsr şəhər yerində sovet dönməndə dayanmış arxeoloji tədqiqatları davam etdirib. İnstitutdan bildirilər ki, inдиadək burada aparılan arxeoloji qazıntılar yalnız dini və ictimai tikiilikləri əhatə edib, şəhərin əsas məhəllələri və Narinqala isə, demək olar ki, tədqiq olunmayıb.

Buñki arxeoloji tədqiqatlar şəhərin nisbətən salamat qalmış binicili məhəlləsində başlanıb. Bu, şəhərin əsas məhəlləsi olmaqla Narinqalanın giriş qapısına yaxındır. Məhəllədə əhəngdən istifadə olunmaqla tikilmiş fundamental binalar vardır. Qazıntı da belə binalardan birinin yanında aparılıb. Məhəllənin müdafiə divarının bir hissəsi və üç otaq aşkarlanıb. Müdafiə divarı iki metr enində, çəkisi bir tonadək, bəzilərinin çəkisi isə bir neçə ton olan daşlarla inşa edilib. Otaqlarda monqol işğalından sonra tələm-tələsik aparılmış

lərinadək davam edib. Xaraba-Gilan şəhər yerinin müdafiə divarı ilə əhatə olunmuş əsas məhəlləsinin qazıntıları, buranın bütünlükələk açılması şəhərin yaranması və inkişaf mərhələlərini dəqiqləşdirməyə, bir-birini əvəz edən antik (Parfiya), ilk orta əsrlər (Sasanid) və orta əsrlər (Səlcuq) memarlığını, həmçinin əreb və monqol işğallarının miyəyini öyrənməyə imkan verəcək. Bu isə Naxçıvanın və bütünlikdə Azərbaycan şəhərlərinin yaranması, inkişafı problemlərinin tədqiqi üçün çox əhəmiyyətlidir.

Nar bayramı gəlir

Noyabrın 7-də Gəyçayda Nar bayramı keçiriləcək və hazırla-

ra yarında tədbirə yüksək sə-

viyyədə hazırlanıb.

Noyabr və dekabr aylarında ray-

onda yeni nar bağlarının salın-

ması üçün sahələrdə hazırlanı-

lər hazırlanıb.

Gələn il keçirilən bayram tə-

dbiri rayonda narçılığın inkişafına,

məhsul istehsalının artımına və onun satışı əshəkəsinin ge-

nişlənməsinə səbəb olur.

Ötən il rayonda 44 min 500 ton nar

tədarük edilib. Cari ildə məh-

suldarlığın daha çox - 46 min

tona yaxın olacaqı gözlənilir.

Noyabr və dekabr aylarında ray-

onda yeni nar bağlarının salın-

ması üçün sahələrdə hazırlanı-

lər hazırlanıb.

Göyçayda Nar bayramının keçiril-

məsində əsas məqsəd regionla-

bağı mövcud idisə, hazırda 3620

hektardan artıq sahədə nar bağı

var.

Azərbaycan Elmi-Tədqiqat

Bağçılıq və Subtropik Bitkilər

İnstitutunun Göyçayın Şəhadət

kondindəki meyveçilik dayaq-

məntəqəsində yeni nar sortları

yetişdirilir və əkin üçün respub-

lik fermərlərinə verilir.

Bir çox rayonlarda məhsul

bayramlarının, o cümlədən Göy-

caya Nar bayramının keçiril-

məsində əsas məqsəd regionla-

hadisəyə çevrilib. Narla bağlı

bədənəsərlər, şeirlər yazılbı,

batıtlar deyilər, bu ecazkar mey-

vənin şəhərə mahnırlar bəstələ-

nib, festivallarda təşkil edilir. Nar-

la bağlı xalqımızın zəngin adə-

tonənləri vardır və onun bey-

nəlxalq səviyyədə geniş təbli-

ğine etdiyi duyular.

Təsadiyi deyil ki, bu il ölkəmizdə keçiril-

ən birinci Avrope Oyunlarının rəsmi simvollarından biri məhə

nar olub.

tar ciddi

Texnika üçün rüsum

Avrasiya İqtisadi Birliyi (AİB) ölkələrinde şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulan audio-video aparatlarının və texnikanın satışı zamanı texnikanın dəyərinin 1 fai-

zi həcmində rüsum tutulacaq.

AİB-də mülliif hüquqlarının və əlaqəli hüquqların kollektiv əsasda idarə olunmasının tənzimləməsi haqqda sazişin layihəsi artıq Rusiya, Belarus və Kazaxistanda dövlətdaxili razılışdırma mərhə-

ləsindən keçib. Kollektiv idarəetmə haqqında sazişdə «fonogramlardan və audio-video əsərlərdən şəxsi məqsədlər üçün istifadə olunmasına gör» mülliiflərin, ifaçılardan, audio və video məməmatları istehsalçılarının mükafat almaq hüquq nəzərdə tutulur. Sənədin son versiyasında rüsumun texnika və daşıyıcılarının dəyərinin 1 faizi təsbit edilib. Rüsumun tutulması qaydası hər bir ölkənin qanunvericiliyi ilə tənzimlənəcək.

Müdirklər deyib ki...

«Döyüşən məglub ola bilər,
döyüşməyən isə çoxdan məglub olub.»

Bertold Brecht (1898-1956)

